	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 1 от 9 стр.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

ОДОБРЯВАМ:
 Декан на ФОЗ
 (Проф. д-р С. Янкуловска, д.м.н.)

ВЛИЗА В СИЛА
 ОТ УЧЕБНАТА 2017/2018 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

„ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИ УМЕНИЯ, ИЗКУСТВА И ЗАНАЯТИ“

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„БАКАЛАВЪР“

СПЕЦИАЛНОСТ:
„МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ЕРГОТЕРАПИЯ“

РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН
2018 г.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 2 от 9 стр.

По единни държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен - задължителна

Учебен семестър: Втори

Хорариум: 30 часа: 15 часа лекции и 15 часа упражнения

Брой кредити: 2

Преподаватели:

• Доц. Данелина Вачева, д.м., магистър по „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, вкл. лечебната физкултура”, специализация „Медицинска физкултура”, доктор по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация”. УМБАЛ „Д-р Г. Странски”, етаж IV, ст. 15, тел. 064 886-186.

1. АНОТАЦИЯ:

Целта на обучението по дисциплината е студентите да постигнат необходимата теоретична, методическа и практическа общотехнологична подготовка. В съчетание с предстоящото обучение за прилагане на конкретни терапевтични умения ще се постигнат компетенциите за бъдещия ерготерапевт.

Задачите, които си поставя обучението са:

- усвояване на знания за видовете технологични обработки на разнообразни конструкционни материали и за монтажни операции с ерготерапевтична насоченост;
- формиране на технологични, конструктивни и организационни умения, както и умения за изграждане на мисловни образи на технически обекти и технологии и по контрол, самоконтрол и самокорекция в трудовата дейност;
- формиране на практически умения за работа с различни материали.

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

В резултат на предвидения теоретичен курс на обучение в посочения обем и последователност на предложените теми съгласно учебния план и настоящата учебна програма студентите следва **да придобият нови знания за:**

- За видовете изкуства, различните умения и разнообразието от занаяти, които могат да намерят приложение в лечението и рехабилитацията на пациенти с двигателни ограничения или ментални затруднения.
- Изграждане на умения за работа с разнообразни материали и произвеждане на предмети за приложение в ежедневието или произведения на изкуството.

След изпълнение на предвидените по програмата упражнения и изпълнение на практическите задачи обучаемите следва **да изградят нови способности и умения:**

- С обучението по дисциплината се очаква постигане на необходимата теоретична, методическа и практическа технологична подготовка като част от предвидените компетенции.
- Очаква се да се усвоят знания за видовете технологични операции при работа с разнообразни материали (хартия, дърво, прежда, текстил, пластични и др.) за изработване на определени предмети.
- Запознаване с технологичните операции по изработка на детайлите и монтаж на изделия; формиране на преподавателски умения за работа с пациенти и хора с увреждания..

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции;
- Учебно-практически занятия;

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 3 от 9 стр.

- Самостоятелна подготовка;
- Консултации.

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекционно изложение;
- Практическо упражнение;
- Изпълнение на самостоятелни и групови практически задачи;
- Решаване на учебни задачи по задание;
- Работа с книга, учебник или друга помощна литература;
- Самостоятелна подготовка;
- Тестове за самостоятелна работа;
- Писмено тестово изпитване.

Лекционното изложение е основен метод за даване на нови знания по учебната дисциплина. Те се водят с целия курс/поток студенти и се осигуряват от презентационни, пълнотекстови и други нагледни материали. Презентационните материали се представят чрез видеопроектори в лекционни зали.

Съдържанието на лекциите е отворено и непрекъснато се актуализира. Чрез лекционните занятия се разясняват основните характеристики на техниката и технологиите – понятия, видове материали, видове инструменти, механизми, уреди, апарати и машини. Художествено творчество и видове изкуства. Изобразителни изкуства. Изящни изкуства. Приложни изкуства. Занаяти. Приложение в ерготерапията. Представят се видеоматериали за изработване на дадени предмети и различни техники на работа.

Практическото упражнение с преподавател се явява основен вид занятия за получаване на практически умения и навици за работа с различните материали (хартия и картон, пластични материали, прежда и текстил, метал, дърво). Студентите се запознават с правилата за здравословни и безопасни условия на труд при изпълнение на технологични операции по обработка и монтаж. Организация на работното място и почистване след работа. Тези занятия се провеждат в учебен кабинет по трудотерапия и ерготерапия в Медицински университет, оборудван с необходимите материали, инструменти, уреди и пособия за осъществяване на съответните дейности.

На студентите се поставят **индивидуални практически задачи** за изработване на даден предмет, при което те трябва да подготвят и презентират пред цялата група технологичен анализ на съответната дейност, който включва описание на необходимите материали и инструменти, както и технологичните стъпки (кое действие след кое следва) с подходящите схеми, чертежи, рисунки и готов завършен продукт. Дискутират се възникнали въпроси.

Писменото тестово изпитване се провежда след приключване на упражненията и включва въпроси от разглеждания учебен материал в лекциите и упражненията, като въпросите са два типа: отворени, които изискват изписване на съответните знания и затворени – посочени са различни отговори, от които трябва да се отбележат верните. Въпросите се оценяват с точки, а сборът им определя съответната оценка за практическите упражнения. По време на сесията се провежда **семестриален изпит**, който включва писмено разработване на два въпроса от конспект.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 4 от 9 стр.

5. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

Табл. 1.

№	ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ ПО „ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИ УМЕНИЯ, ИЗКУСТВА И ЗАНАЯТИ ”	Часове
1.	Технологичната подготовка – основен фактор за ефективност в работата на ерготерапевта. Лечение с трудови дейности (трудотерапия). Основни понятия.	2
2.	Основи на техниката и технологиите – понятия, видове материали. Инструменти, механизми, уреди, апарати и машини. Приложение в ерготерапията.	2
3.	Техническо проектиране и конструиране. Етапи в създаването на технически обект. Графично изобразяване на обекти. Конструкторска и технологична документация.	2
4.	Художествено творчество и видове изкуства. Изобразителни изкуства. Изящни изкуства. Приложни изкуства. Занаяти.	2
5.	Занаяти и прилагането им с лечебна цел – тъкачество, везане, плетене, дърворезба, гърнчарство.	2
6.	Морфолого-функционална характеристика на ръката.	2
7.	Ръката като орган на труда. Видове хватателни движения на ръката и тестове за оценка. Рехабилитация на ръката.	2
8.	Здравословни и безопасни условия на труд при изпълнение на технологични операции по обработка и монтаж. Организация на работното място и почистване след работа.	1
	ОБЩО	15

Табл. 2.

№	ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА НА УЧЕБНО-ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ ПО „ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИ УМЕНИЯ, ИЗКУСТВА И ЗАНАЯТИ ”	Часове
	Работа с хартия и картон. Техника «квиллинг» и «апликация».	2
	Работа с хартия и картон. Техника «декупаж».	2
	Работа с хартия и картон. Техника на плетене на кошници от хартиени пръчки.	2
	Работа с кожен материал. Изработване на калъф за очила.	2
	Работа с прежда и текстил. Плетене на една кука или две игли; връзване на макраме.	2
	Работа с прежда и текстил. Везане, шиене на гоблени, техниката «ажур».	2
	Работа с пластичен материал. Изработване на бижута от полимерна глина или украса за сладки от сладкарско тесто.	2

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 5 от 9 стр.

	Работа с дървесина и природен материал. Пирографиране, интарзия, изработване на предмети и макети от природни материали.	1
	ОБЩО	15

6. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ И УПРАЖНЕНИЯТА ПО „ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИ УМЕНИЯ, ИЗКУСТВА И ЗАНАЯТИ ”

6.1. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ:

1. Технологичната подготовка (2 ч.)

Техниката като основен фактор за ефективност в работата на ерготерапевта. Основни понятия – същност и определение (кинезитерапия, трудотерапия, ерготерапия) Лечение с трудови дейности (трудотерапия) – исторически преглед на възникване и развитие. Същност на трудотерапията. Видове трудотерапия (функционална, занимателна, игротерапия, трудово-професионална).

2. Основи на техниката и технологиите – понятия, видове материали. Инструменти, механизми, уреди, апарати и машини. Приложение в ерготерапията (2 ч.)

Технически обекти и машини. Видове машини, механизъм, приспособление, уред, апарат. Видове технически дейности. Видове технологични процеси. Видове инструменти. Видове технологии за обработка на материали. Технологични операции при обработка на материали с ръчни инструменти: рязане, изправяне, огъване, пробиване, пилене, рендосване. Подготвителни операции: очертаване, разчертаване, разкрояване, центроване. Довършителни операции: шлифване, полиране, импрегниране, боядисване, лакиране и др.

3. Техническо проектиране и конструиране. Етапи в създаването на технически обект. Графично изобразяване на обекти. Конструкторска и технологична документация (2 ч.)

Етапи в създаването на технически обект. Графично изобразяване на обекти. Чертеж, формат и мащаб. Конструкторска документация (скица, сборен чертеж, работен чертеж, техническа рисунка, схема). Технологична документация (макетно технологично табло, техническа карта, инструкционна карта).

4. Художествено творчество и видове изкуства (2 ч.)

Изобразителни изкуства. Изящни изкуства. Приложни изкуства. Занаяти. Изобразителни изкуства (изящни, приложни, декоративно-мономентални). Сценични изкуства. Художествено слово (литература). Архитектура. Художествена фотография.

5. Занаяти и прилагането им с лечебна цел – тъкачество, везане, плетене, дърворезба, гърнчарство (2 ч.)

Занаяти и прилагането им с лечебна цел – тъкачество, везане, плетене, дърворезба, гърнчарство, кожарство.

6. Морфолого-функционална характеристика на ръката (2 ч.)

Координация на движенията на ръката. Подвижност на пръстите на ръката. Роля на палеца за функцията на ръката. Сила на захвата, издръжливост и умора на мускулите на ръката.

7. Ръката като орган на труда. Видове хватателни движения на ръката и тестове за оценка. Рехабилитация на ръката (2 ч.)

Видове хватателни движения на ръката и тестове за оценка. Рехабилитация на ръката.

8. Здравословни и безопасни условия на труд (1 ч.)

При изпълнение на технологични операции по обработка и монтаж се работи с различни инструменти и машини, което изисква стриктно спазване на определени правила за безопасност. Организация на работното място и почистване на работното място след работа.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 6 от 9 стр.

6.2. ТЕЗИСИ НА УПРАЖНЕНИЯТА:

1. Работа с хартия и картон (2 ч.)

Изработване на картички, пана и картини чрез техниките „апликация“ и „квилинг“.

2. Работа с хартия и картон (2 ч.)

Изработване на пана, картини и битови съдове и предмети чрез техниката „декупаж“.

3. Работа с хартия и картон (2 ч.)

Техника на плетене на кошници, панерчета за хляб, вази за сухи цветя и други предмети от хартиени пръчки.

4. Работа с кожен материал (2 ч.)

Изработване на калъф за очила, портмоне, разделител за книги, чантичка и други предмети от кожен материал (естествена или изкуствена кожа) чрез техниката „обшиване“.

5. Работа с прежда и текстил (2 ч.)

Плетене на една кука или две игли; връзване на макраме.

6. Работа с прежда и текстил (2 ч.)

Везане, шиене на гоблени, техниката „ажур“.

7. Работа с пластичен материал (2 ч.)

Моделиране с пластилин (изработване на фигурки). Изработване на бижута от полимерна глина. Подготвяне на елементи за украса на сладки и торти от сладкарско тесто.

8. Работа с дървен и природен материал (1 ч.)

Пирографиране, интарзия, изработване на предмети и макети от природни материали.

7. МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

Оценяване знанията на студентите се базира на предварително дефинирани критерии и се формира от **текущ контрол** и **заключителен контрол** с критерии за **формиране на крайна оценка**. В методите за контрол, като критерии за оценка на знанията се имат предвид:

- Пълнота на усвояване на учебния материал;
- Усвоена терминология;
- Съобразителност при работа с тестови системи;
- Аналитични умения и способности;
- Умения за формиране на изводи и обобщения;

7.1. ТЕКУЩ КОНТРОЛ:

Текущият контрол се базира на учебната активност на студентите по време на учебните занятия. **Присъствието на предвидените по учебния план лекционни и практически занятия по дисциплина**, съгласно Чл. 92, ал. 1, т. 1 от Правилник за устройството и дейността на Медицински университет – Плевен и Чл. 19, ал. 1 от Правилник за организацията на учебния процес в МУ – Плевен **е задължително и е основание за заверка на семестъра** по учебната дисциплина от страна на преподавателите.

По време на учебните занятия всеки студент се оценява чрез участието и справянето си с учебния материал. Текущата оценка от контрола (ТО) включва решаване на практическа задача (ПЗ), устни изпитвания и решаването на **тест за самостоятелна работна (ТС)**. Той се състои от 14 въпроса, 3 от които са отворени (знанията трябва да се изпишат) и 11 отворени, при които са посочени по 4-6 вероятни отговори и трябва да се отбележат верните. Времето за решаване на теста е предварително дефинирано и най-често е до една минута за всеки отделен въпрос (около 15-20 мин.). За решаване на писмения тест се допускат само студентите, които са направили презентация на поставената практическа задача и имат положителна оценка (Среден 3.00) на нея.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 7 от 9 стр.

Оценката на писмения тест се формира по разработена скала, като за положителна (Среден 3.00) се приема оценка, за която са набрани сумарно не по-малко от 50% от общия възможен брой на верните твърдения в писмения тест. За всеки въпрос са предвидени различен брой точки (1 или 2) в зависимост от важността и сложността на въпроса, като при отбелязано вярно твърдение се начислява една положителна оценка (+1), а за невярно посочено твърдение една отрицателна точка (-1). За пропуснато (непосочено) твърдение точки не се начисляват.

Формирането на оценката от текущия контрол – ТО се осъществява посредством зависимостта:

$$ТО = 0,50 ПЗ + 0,50 ТС$$

Тази оценка има принос при определяне на кредитната оценка и участват при формиране на крайната оценка по учебната дисциплина.

7.2. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ:

Заключителният контрол предвижда провеждане на писмен изпит (ПИ) в сесията за седми семестър. По изключение, след съгласуване с декана на ФОЗ и преподавателя, заключителният контрол може да се проведе и в края на семестъра, но след приключване на всички предвидени занятия по дисциплината. Изпитът се провеждат по график, обявен от Учебен отдел при спазване реда и процедурите според Правилника на МУ – Плевен.

Оформянето на изпитната оценка (ИО) е въз основа на оценките от писмения изпит (ПИ) по два въпроса от конспект, които трябва да са положителни, т.е. да са със стойност равна или по-голяма на Среден 3.00 на всеки от въпросите.

7.3. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНА ОЦЕНКА:

Крайната изпитна оценка ИО е комплексна и оценява цялостното представяне по време на обучението. Оформянето на крайната оценка (ИО) е въз основа на оценките от изпитния тест и практическия изпит, писменото изпитване, задължителния текущ контрол и участието по време на занятия. Тя се формира от 2 основни компонента – 70% от писмения изпит (ИТ) и 30% от общата текуща оценка (ТО). Тя е положителна (по-голяма или равна на Среден 3) само ако двата компонента са положителни и се определя от израза:

$$ИО = 0,70 ПИ + 0,30 ТО$$

Крайната оценка е по шестобалната система и се закръглява с точност до единица в съответствие със скалата по ECTS. Минималната оценка за приключване на обучението е „Среден 3”, съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити.

8. СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ:

Общ брой кредити: 2

Сумарната кредитна оценка се формира от:

- присъствие на лекции;
- присъствие и участие в учебно-практическите занятия;
- самостоятелна подготовка за практически занятия, колоквиуми, тестове и др.;
- задължително решаване на задачи;
- подготовка за решаване на задачи;
- самостоятелна подготовка и полагане на семестриален изпит.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 8 от 9 стр.

9. ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ:

1. Основни понятия – кинезитерапия, трудотерапия, ерготерапия.
2. Възникване на лечението с трудови дейности.
3. Основна цел на ТТ.
4. Средства на ТТ.
5. Основни принципи при прилагане на ТТ.
6. Дозировка при прилагане на ТТ.
7. Показания за прилагане на ТТ.
8. Видове ТТ.
9. Функционална ТТ.
10. Занимателна ТТ.
11. Игротерапия.
12. Професионално обучение и преобучение.
13. Основни понятия в техниката и технологиите – техника, механизъм, приспособление, уреди, апарати.
14. Машины – видове машини.
15. Инструменти – видове инструменти.
16. Видове технически дейности.
17. Технология и технологичен процес.
18. Видове технологични процеси.
19. Компоненти на технологичния процес.
20. Проект. Техническо проектиране и конструиране.
21. Творчески етапи в създаването на технически обект.
22. Графично изобразяване на технически обекти – чертеж, чертожна линия, мащаб.
23. Техническа документация – конструкторска и технологична.
24. Видове материали и инструменти за работа.
25. Изработване на предмети от хартия, картон, дърво, метал, кожа, пластични и природни материали, прежда и текстил.
26. Хватателна функция на ръката – роля на палеца.
27. Видове движения на ръката – хватателни и нехватателни.
28. Видове захвати – сграбчващи и прецизни.
29. Изследване и отчитане функцията на ръката – тест за комплексна функционална оценка (КФО).

10. ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

10.1. ОСНОВНА:

1. Вачева Д. Ръководство за учебно-клинична практика по трудотерапия. Издателски център на МУ Плевен, 2015.

10.2. ДОПЪЛНИТЕЛНА:

1. Банков Ст. и кол. Трудотерапия. София: Медицина и физкултура, 1979.
2. Каранешев Г. Трудотерапия. София: ВИФ, 1978.
3. Каранешев Г. Функционална трудотерапия. II изд. София: ВИФ, 1982.
4. Колев Л., М. Кавданска, Л. Зонева. Основи на техниката и технологиите – практикум. Благоевград: УИ „Неофит Рилски”, 2000.
5. Паризов П. Трудотерапия. Благоевград: УИ „Неофит Рилски”, 2001.
6. Топузов И. Ерготерапия – I част. София: РИК ”Симел”, 2006.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 9 от 9 стр.

11. АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Доц. Данелина Вачева, д.м.

Учебната програмата е разгледана на катедрен съвет на катедра „Физикална медицина, рехабилитация, ерготерапия и спорт“ с Протокол .../№/.....от.....год., приета е от Програмен съвет на Факултет Обществено здраве с протокол от год. и е утвърдена от факултетен съвет на факултет „Обществено здраве“ с Протокол/№/.....отгод.